

*Στους γιους μου, Cosmo και Joe
Δεν θα μπορούσα να είμαι
περισσότερο περήφανη*

*Σ' έναν κόκκο άμμου να δεις έναν Κόσμο
Σ' ένα άγριο άνθος να δεις τον Ουρανό
Να κρατάς το Άπειρο στην παλάμη του χεριού σου
Την Αιωνιότητα να δεις σ' ένα λεπτό.*

*Γουίλιαμ Μπλέικ – Οιωνοί αθωότητας**

* Μτφρ. Γιώργος Μπαρουξής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

εν μπορούσα να κινηθώ, δεν μπορούσα καν να κουνήσω ένα από τα μικρά μου δάχτυλα ή να ανοιγοκλείσω τα μάτια μου. Δεν μπορούσα να ανοίξω το στόμα μου και να απελευθερώσω την κραυγή μου.

Προσπάθησα, όσο πιο σκληρά μπορούσα, να μετακινήσω αυτή την ασήκωτη μάζα που είχε γίνει πια το σώμα μου, αλλά ήμουν παγιδευμένη κάτω από το κουφάρι ενός τεράστιου πλοίου, ναυαγισμένου στα βάθη του ωκεανού, και μου ήταν αδύνατον να κάνω την παραμικρή κίνηση.

Τα βλέφαρά μου ήταν σφαλισμένα σαν να τα είχαν καρφώσει. Τα τύμπανα των αυτιών μου σπασμένα. Οι φωνητικές χορδές μου κομμένες.

Αδιαπέραστο σκοτάδι και σιωπή και αβάσταχτο βάρος να με πλακώνει εκεί, θαμμένη κάτω από ένα μίλι κατασκότεινων νερών.

Μόνο ένα πράγμα μπορεί να με κάνει να το παλέψω αυτό, είπα στον εαυτό μου με τη σκέψη μου σε εσένα· και γλίστρησα από το ναυαγισμένο πλοίο που ήταν πια το σώμα μου, προς τα έξω στον σκοτεινό ωκεανό.

Κολύμπησα με όλη μου τη δύναμη προς τα πάνω, προς το φως της μέρας.

Τελικά, δεν ήταν και τόσο βαθιά.

Γιατί βρέθηκα ξαφνικά σε ένα λευκό δωμάτιο, ολόφωτο, που μύριζε έντονα αντισηπτικό. Άκουσα φωνές και κάποιον να προφέρει το όνομά μου.

Είδα πως το σωματικό μέρος του «εγώ» μου ήταν ξαπλωμένο σε ένα νοσοκομειακό κρεβάτι. Παρακολούθησα ένα γιατρό να κρατά για λίγο τα βλέφαρά μου ανοιχτά και να ρίχνει ένα φως κατευθείαν στα μάτια μου· ένας νοσοκόμος ανασήκωνε το πάνω μέρος του κρεβατιού μου κι ένας άλλος μου έκανε μια ενδοφλέβια ένεση στο μπράτσο.

Ποτέ σου δεν θα μπορέσεις να το πιστέψεις αυτό. Είσαι ένας άνθρωπος που διαπλέει ποτάμια και σκαρφαλώνει βουνά· ένας άνθρωπος που γνωρίζει τους φυσικούς νόμους. «Ανοησίες!» έλεγες πάντοτε όταν άκουγες κάποιον να μιλά στην τηλεόραση για οτιδήποτε παραφυσικό. Και παρόλο που θα ήσουν πιο ευγενικός με εμένα, τη γυναίκα σου, και δεν θα παραδεχόσουν ότι λέω σαχλαμάρες, θα σκεφτόσουν σίγουρα πως κάτι τέτοιο είναι αδύνατον να συμβεί. Όμως, οι εξωσωματικές εμπειρίες είναι κάτι που πραγματικά συμβαίνει. Διαβάζεις καθημερινά γι' αυτές στις εφημερίδες· ακούς τόσα και τόσα γι' αυτές στο ραδιόφωνο.

Κι όμως, αν όλο αυτό ήταν αληθινό, τι θα έπρεπε να κάνω τώρα εγώ; Να προχωρήσω ανάμεσα στους γιατρούς και να δώσω μια σκουντιά στη νοσοκόμα που ξυρίζει το κεφάλι μου; «Συγγνώμη! Κάνε πιο πέρα! Αν δεν έχεις αντίρρηση, αυτό είναι το σώμα μου! Κι εγώ είμαι ακριβώς εδώ, σε περίπτωση που δεν το έχεις αντιληφθεί!»

Σκεφτόμουν τέτοια γελοία πράγματα, επειδή ήμουν κατατρομαγμένη.

Άρρωστη από τον τρόμο μου, αναρριγώντας ολόκληρη από το φόβο.

Κι έτσι όπως ένιωθα το κύμα του τρόμου να με πλημμυρίζει, τα θυμήθηκα όλα.

Ζέστη που έκαιγε και μανιασμένες φλόγες και αποπνικτική κάπνα.

Το σχολείο είχε πιάσει φωτιά.

Εκείνο το απόγευμα ήσουν στην πολύ σημαντική σου συνάντηση στο BBC, κι έτσι προφανώς δεν θα ένιωσες τη δυνατή θερμή αύρα που φύσηξε. «Θεόσταλη αύρα για τη μέρα των αθλητικών αγώνων του σχολείου», έλεγαν οι γονείς συζητώντας ο ένας με τον άλλον. Κι εγώ σκεφτόμουν ότι ακόμα κι αν υπήρχε Θεός, θα ήταν μάλλον υπερβολικά απασχολημένος με τους ανθρώπους που λιμοκτονούν στην Αφρική ή με τα εγκαταλελειμμένα ορφανά στην Ανατολική Ευρώπη, ώστε να νοιαστεί για το πώς θα εξασφάλιζε φυσικό κλιματισμό για τις τσουβαλοδρομίες του Σίντλεϊ Χάουζ.

Οι λευκές γραμμές που είχαν σχεδιαστεί στη χλόη έλαμπαν κάτω από τον ήλιο· οι σφυρίχτρες που ήταν κρεμασμένες στους λαιμούς των καθηγητών στραφτάλιζαν· και τα μαλλιά των παιδιών ήταν πλημμυρισμένα φως. Ήταν συγκινητικό να βλέπεις πόσο μεγάλα φαίνονταν τα πόδια τους μες στα αθλητικά παπούτσια κάτω από τις μικροσκοπικές γάμπες τους, καθώς έτρεχαν στον αγώνα δρόμου, στην τσουβαλοδρομία και στο δρόμο μετ' εμποδίων. Στην πραγματικότητα, όταν είναι καλοκαίρι, δεν μπορείς να δεις από εκεί το

σχολείο, αυτές οι τεράστιες αν και κουτσουρεμένες βάλανιδιές το κρύβουν από τη θέα, όμως εγώ ήξερα ότι η τάξη του νηπιαγωγείου ήταν ακόμη μέσα και, μάλιστα, σκεφτόμουν ότι ήταν κρίμα να μην μπορούν και τα μικρότερα παιδιά να βγουν έξω και να απολαύσουν κι αυτά το καλοκαιριάτικο απόγευμα.

Ο Άνταμ φορούσε την κονκάρδα που έγραφε «Είμαι οκτώ!», από την κάρτα γενεθλίων που του είχαμε δώσει το πρωί – *το ίδιο μόλις πρωί...* Ήρθε χοροπηδώντας προς το μέρος μου με το προσωπάκι του να λάμπει, καθώς είχε αποφασίσει να πάει να φέρει την τούρτα των γενεθλίων του μέσα από το σχολείο, *αμέσως τώρα, μαμά!* Η Ρουίνα έπρεπε να φέρει τα μετάλλια για την απονομή, κι έτσι θα πήγαινε μαζί του· η Ρουίνα που, εδώ και τόσα φεγγάρια, ήταν στο Σίντλεϊ Χάουζ μαζί με την Τζένι μας.

Την ώρα που οι δυο τους πήγαιναν προς το σχολείο, κοίταξα γύρω μου για να δω αν η Τζένι είχε κάνει την εμφάνισή της. Όταν έσκασε η βόμβα της καταστροφικής βαθμολογίας της στις κατατακτήριες εξετάσεις, είχα φανταστεί ότι θα ξεκινούσε αμέσως επαναλήψεις ώστε να ξαναδώσει, όμως εκείνη εξακολουθούσε να θέλει να εργάζεται στο Σίντλεϊ Χάουζ, προκειμένου να εξοικονομήσει τα έξοδα για το προγραμματισμένο της ταξίδι στον Καναδά. Πόσο παράξενο μου φαίνεται τώρα το γεγονός ότι έδινα τόσο μεγάλη σημασία σε αυτή την ιστορία.

Πίστευα πως το να εργαστεί ως προσωρινό μέλος του βοηθητικού διδακτικού προσωπικού στα δεκαεφτά της θα ήταν μια αρκετά μεγάλη πρόκληση γι' αυτήν – και να που τώρα είχε αναλάβει καθήκοντα σχολικής νοσοκόμας για το απόγευμα. Στο σπίτι, την ώρα του πρωινού, διασταυρώσαμε τα ξίφη μας... με το γάντι.

«Απλώς είσαι κάπως μικρή για να αναλάβεις μια τόσο μεγάλη ευθύνη».

«Είναι οι αθλητικοί αγώνες του σχολείου, μαμά, όχι κάποιο τροχαίο στον αυτοκινητόδρομο».

Αλλά τώρα η βάρδια της είχε σχεδόν τελειώσει –χωρίς να υπάρξει κανένα απολύτως ατύχημα– και πολύ σύντομα θα ήταν έξω μαζί μας. Ήμουν σίγουρη πως δεν θα έβλεπε την ώρα να φύγει από εκείνο το αποπνικτικό μικρό ιατρείο, που ήταν στριμωγμένο στον ψηλότερο όροφο του σχολείου.

Την ώρα του πρωινού, είχα επίσης προσέξει ότι φορούσε εκείνη την κόκκινη φούστα με τα φρου φρου και ένα στενό μπλουζάκι και της είπα ότι το ντύσιμό της δεν έδειχνε και πολύ επαγγελματικό, όμως πότε η Τζένι έδωσε και την παραμικρή έστω σημασία στις συμβουλές μου σχετικά με το ντύσιμό της;

«Να ευχαριστείς τον Θεό που δεν φοράω φαρδύ χαμηλοκάβαλο τζιν».

«Εννοείς αυτά τα τζιν που κρέμονται από τα οπίσθια των σημερινών αγοριών;»

«Ναι!»

«Πάντοτε μου έρχεται να πάω και να τους σηκώσω τα παντελόνια πιο ψηλά».

Η Τζένι ξεσπά σε δυνατά γέλια.

Κι είναι αλήθεια πως τα μακριά πόδια της δείχνουν ακόμα πιο όμορφα κάτω από αυτή την υπερβολικά κοντή, αραχνοϋφαντη φούστα, τόσο όμορφα που άθελά μου νιώθω και λίγο περήφανη. Αν και πήρε από εμένα τα μακριά πόδια.

Στο γήπεδο του σχολείου έφτασε τώρα και η Μείζι, με τα μπλε μάτια της να ακτινοβολούν και ένα πλατύ χαμόγελο ζωγραφισμένο στο πρόσωπό της. Ορισμένοι δεν συμπαθούν τη Μείζι, θεωρούν ότι είναι μια από αυτές τις τρελάρες που δεν χάνουν σχολική αθλητική εκδήλωση και υποστηρίζουν τα παιδιά

τους φωνάζοντας συνθήματα και φορώντας μπλούζες με τυπωμένα σλόγκαν (και μακριά μανίκια με διαφορετικό σχέδιο από το υπόλοιπο ρούχο), όμως οι περισσότερες από εμάς την αγαπάμε.

«Γκρέις!» μου είπε και με αγκάλιασε. «Ήρθα να πάρω τη Ροουίνα με το αυτοκίνητο. Μου έστειλε μήνυμα στο κινητό μου πριν από λίγο, για να μου πει ότι είχε πρόβλημα με τα λάστιχα. Κι έτσι, η μαμά-σοφέρ αναλαμβάνει δράση!»

«Πήγε να φέρει τα μέταλλα», την πληροφόρησα. «Πήγε και ο Άνταμ μαζί της, για να φέρει την τούρτα των γενεθλίων του. Θα επιστρέψουν από στιγμή σε στιγμή.»

Χαμογέλασε. «Τι στόλισμα έχει φέτος η τούρτα του;»

«Είναι μια σοκολατένια τούρτα κι ήταν στολισμένη με κερασάκια. Αλλά ο Άνταμ έσκαψε χαρακώματα με ένα κουτάλι του γλυκού κι έπειτα βγάλαμε όλα τα κερασάκια και τα αντικαταστήσαμε με στρατιωτάκια. Έτσι τώρα έχουμε μια τούρτα με θέμα τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μπορεί να είναι βίαιο, αλλά τουλάχιστον ταιριάζει με τη διδακτική ύλη της επόμενης περιόδου, οπότε δεν νομίζω ότι θα έχει κανείς πρόβλημα.»

Η Μείζι γέλασε. «Θα είναι φανταστική!»

«Όχι, αλλά ο Άνταμ πιστεύει πως είναι.»

«Είναι η καλύτερή σου φίλη, μαμά;» με είχε ρωτήσει πρόσφατα ο Άνταμ.

«Ναι, έτσι νομίζω», αποκρίθηκα.

Η Μείζι μου έβαλε στα χέρια ένα δωράκι για τον Άνταμ, απλώς κάτι συμβολικό, όπως είπε, μέσα σε ένα πολύ όμορφο περιτύλιγμα που ήξερα πως θα περιείχε ένα εκπληκτικό δώρο. Έχει ταλέντο στην επιλογή δώρων. Είναι ένα από τα πολλά πράγματα που τόσο πολύ αγαπώ σ' αυτήν. Ένα άλλο είναι ότι επιμένει να τρέχει στον αγώνα δρόμου των μαμάδων κάθε

χρόνο από τότε που η Ρουίνα είναι στο Σίντλεϊ Χάουζ και πάντοτε έρχεται τελευταία και με διαφορά, όμως δεν δίνει δεκάρα γι' αυτό! Δεν είχε ποτέ ούτε ένα ρούχο από λίκρα και, σε αντίθεση με κυριολεκτικά όλες τις μαμάδες του Σίντλεϊ Χάουζ, δεν είχε πατήσει ποτέ το πόδι της σε γυμναστήριο.

Ναι, ξέρω, χασομερώ σε αυτό το ηλιόλουστο σχολικό γήπεδο παρά με τη Μείζι. Συγγνώμη. Αλλά είναι δύσκολο, πολύ δύσκολο. Όταν φτάνω στο σημείο εκείνο, όλα γίνονται τόσο αναθεματισμένα δύσκολα.

Η Μείζι έφυγε για να πάει να συναντήσει τη Ρουίνα μες στο σχολείο.

Έριξα μια ματιά στο ρολόι μου· ήταν σχεδόν τρεις η ώρα.

Ακόμη κανένα ίχνος της Τζένι και του Άνταμ.

Ο δάσκαλος της Φυσικής Αγωγής σφύριξε με τη σφυρίχτρα του για τον τελευταίο αγώνα –τη σκυταλοδρομία–, μουγκρίζοντας μέσα από το megάφωνό του να πάρουν τις θέσεις τους όλες οι ομάδες. Φοβήθηκα πως ο Άνταμ θα είχε φασαρίες που δεν βρισκόταν στη θέση του.

Κοίταξα ξανά προς το μέρος του σχολείου, σίγουρη πως από στιγμή σε στιγμή θα τους έβλεπα να έρχονται προς το μέρος μου.

Από το κτίριο του σχολείου έβγαине καπνός. Πυκνός μαύρος καπνός σαν από μια μεγάλη φωτιά. Περισσότερο από καθετί άλλο θυμάμαι την ηρεμία με την οποία έκανα αυτή τη διαπίστωση. Την παντελή έλλειψη πανικού. Κι όμως, ήξερα την ίδια στιγμή ότι ο πανικός ερχόταν ορμητικός κατά πάνω μου σαν εκτροχιασμένο φορτηγό.

Έπρεπε να κρυφτώ. Γρήγορα. Αλλά όχι. Δεν είμαι εγώ που κινδυνεύω. Αυτός ο τρόμος δεν είναι για τον εαυτό μου. Τα παιδιά μου κινδυνεύουν.

Ήρθε κατά πάνω μου απότομα και με κατέκλυσε.

Ξέσπασε πυρκαγιά και τα παιδιά μου είναι εκεί μέσα.

Είναι εκεί μέσα.

Και μέσα σε μία στιγμή, έτρεχα με την ταχύτητα του ήχου μιας κραυγής. Έτρεχα τόσο, που δεν είχα χρόνο ούτε για να αναπνεύσω.

Ήμουν μια κραυγή που έτρεχε και δεν θα μπορούσα να σταματήσω παρά τη στιγμή που θα τους έσφιγγα και τους δύο στην αγκαλιά μου.

Από την απέναντι πλευρά του δρόμου, άκουγα σειρήνες να ουρλιάζουν πάνω στη γέφυρα. Όμως, τα οχήματα της πυροσβεστικής δεν μπορούσαν να κινηθούν. Στα φανάρια υπήρχαν εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα που τα εμπόδιζαν να περάσουν και γυναίκες εξακολουθούσαν να ορμούν έξω από άλλα αυτοκίνητα για να διασχίσουν τρέχοντας τη γέφυρα και να φτάσουν στο σχολείο. Αλλά εγώ ήξερα πως όλες οι μητέρες των μαθητών ήταν στο χώρο του γηπέδου για τη μέρα των αθλητικών εκδηλώσεων. Ποιες ήταν αυτές οι γυναίκες που κλοτσούσαν από τα πόδια τους τα παπούτσια τους με τα τακούνια και πηδούσαν από πάνω τους παραπατώντας κι έτρεχαν ουρλιάζοντας ακριβώς όπως κι εγώ; Αναγνώρισα μια από αυτές, ήταν η μητέρα ενός παιδιού από το νηπιαγωγείο. Ήταν οι μανάδες των τετράχρονων, που εκείνη την ώρα έρχονταν για να πάρουν τα παιδιά τους από το σχολείο όπως συνήθως. Μια από αυτές είχε αφήσει ένα πολύ μικρό παιδί στο παρατημένο μίνι βαν της και το παιδί χτυπούσε τώρα απελπισμένο το τζάμι του παραθύρου, καθώς παρακολουθούσε τη μητέρα του να τρέχει σε αυτό τον μακάβριο αγώνα δρόμου των μαμάδων.

Και τελικά έφτασα εκεί πρώτη, πριν από τις άλλες μητέρες, επειδή εκείνες είχαν ακόμη να διασχίσουν το δρόμο και να τρέξουν ως το σχολικό κτίριο.

Είδα τα τετράχρονα που στέκονταν στη σειρά έξω από το σχολείο μαζί με τη δασκάλα τους, σαν να παρίσταναν όλα μαζί έναν καλοσηματισμένο μικρό κροκόδειλο· και η Μείζι ήταν

εκεί με τη δασκάλα, έχοντας το μπράτσο της περασμένο γύρω από τους ώμους της. Είδα τη δασκάλα να τρέμει ολόκληρη από την ταραχή της. Πίσω τους, μαύρος καπνός ξεχυνόταν από το σχολείο, σαν να ήταν το φουγάρο ενός εργοστασίου, και λέκιαζε τον γαλανό καλοκαιριάτικο ουρανό.

Και ο Άνταμ ήταν έξω –έξω!–, δίπλα σε εκείνο το μπρούντινο άγαλμα μπροστά στο σχολείο, και έκλαιγε γερμένος πάνω στη Ρουίνα που τον κρατούσε σφιχτά. Και εκείνη τη στιγμή της ανακούφισης, ξεχείλισε μέσα μου η αγάπη όχι μόνο για το αγοράκι μου αλλά και για το κορίτσι που του χάριζε θαλπωρή και παρηγοριά.

Επέτρεψα στον εαυτό μου για ένα-δυο δευτερόλεπτα να νιώσει μια ευεργετική ανακούφιση για τον Άνταμ κι έπειτα άρχισα να αναζητώ την Τζένι. Κοντοκομμένα ξανθά μαλλιά, λυγερό παράστημα. Καμία φιγούρα που να μοιάζει με αυτή της Τζένι δεν ήταν έξω. Από τη γέφυρα, οι σειρήνες εξακολουθούσαν να ουρλιάζουν.

Και τα τετράχρονα άρχισαν να κλαίνε μόλις είδαν τις μητέρες τους να τρέχουν με όλη τους τη δύναμη προς το μέρος τους κατηφορίζοντας το δρόμο, με τα δάκρυα να κυλούν ποτάμια και από τα δικά τους πρόσωπα και τα χέρια τους απλωμένα μπροστά τους, λαχταρώντας τη στιγμή που θα έσφιγγαν τα παιδιά τους στην αγκαλιά τους.

Κι εγώ στράφηκα προς το κτίριο που ήταν παραδομένο στις φλόγες και είδα τον μαύρο καπνό να βγαίνει από τις τάξεις του δεύτερου και του τρίτου ορόφου.

Τζένι...

Aνέβηκα τρέχοντας τις κεντρικές σκάλες του σχολείου, άνοιξα την πόρτα για να περάσω μέσα από τον μικρό προθάλαμο και, για μία στιγμή, όλα έμοιαζαν φυσιολογικά. Στον τοίχο ήταν στερεωμένη μια μεγάλη φωτογραφία των πρώτων μαθητών και μαθητριών που φοίτησαν στο Σίντλεϊ Χάουζ, να χαμογελούν αποκαλύπτοντας τα πρώτα τους δοντάκια. (Η Ρουίνα, εξαιρετικά όμορφη τότε, και η Τζέι, το αδέξιο μικρό παπάκι μας.) Υπήρχε αναρτημένο και το μενού της μέρας, όχι μόνο με λέξεις αλλά και με εικόνες: τα παιδιά θα έτρωγαν ψαροκροκέτες με αρακά. Κι ένιωσα να με πλημμυρίζει ένα καθησυχαστικό αίσθημα. Όλα ήταν όπως κάθε άλλη μέρα που ερχόμουν στο σχολείο.

Προσπάθησα να ανοίξω την πόρτα που οδηγούσε από τον προθάλαμο στον κεντρικό χώρο του σχολείου. Για πρώτη φορά συνειδητοποίησα πόσο βαριά ήταν αυτή η πόρτα. Βαριά και, τώρα, πυρακτωμένη. Τα χέρια μου έτρεμαν υπερβολικά ώστε να μπορούν να πιάσουν το πόμολο. Και ήταν καυτό. Είχα τα μανίκια της μπλούζας μου γυρισμένα προς τα πάνω. Τα κατέβασα και τα τράβηξα με δύναμη για να τυλίξω μέσα σε αυτά

τα χέρια μου. Έτσι, κατόρθωσα να σπρώξω την πόρτα και να την ανοίξω.

Φώναξα, ούρλιαξα το όνομά της. Ξανά και ξανά. Και κάθε φορά που ούρλιαζα το όνομά της, ο καπνός εισχωρούσε στο στόμα μου και το λαιμό μου και τους πνεύμονές μου, μέχρι που δεν μπορούσα πια να ουρλιάξω.

Άκουγα τον ήχο της φωτιάς, άγριο, σφυριχτό, συρτό· ένα γιγάντιο ερπετό από φλόγες που κουλουριαζόταν σε όλη την έκταση του κτίσματος.

Πάνω από το σημείο όπου βρισκόμουν, κάτι κατέρρευσε. Άκουσα και ένιωσα το γδούπο.

Και μετά, ένα άγριο μουγκρητό, καθώς η φωτιά ανακάλυπτε φρέσκο οξυγόνο.

Η φωτιά ήταν από πάνω μου.

Η Τζένι ήταν από πάνω μου.

Μόλις που μπορούσα να διακρίνω το δρόμο για τις σκάλες. Άρχισα να σκαφαλώνω τα σκαλοπάτια, ενώ η ζέστη γινόταν όλο και πιο έντονη, ο καπνός όλο και πιο πυκνός.

Έφτασα στον πρώτο όροφο.

Η θερμότητα με χτύπησε στο κορμί και στο πρόσωπο.

Δεν μπορούσα να δω τίποτα – ήταν πιο σκοτεινά κι από την κόλαση.

Έπρεπε, όμως, να φτάσω ως τον τρίτο όροφο.

Έπρεπε να φτάσω στην Τζένι.

Ο καπνός έφτασε πιο βαθιά στους πνεύμονές μου και ανέπνεα τη μυρωδιά των καμένων καλωδίων.

Έπεσα κάτω στα τέσσερα, προχωρώντας με τα χέρια μου και τα γόνατά μου, καθώς θυμήθηκα από κάποια εκπαίδευση για τις φωτιές που είχα περάσει παλιά, όταν ήμουν ακόμη μαθήτρια, πως με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεις οξυγόνο. Σαν από κάποιο μικρό θαύμα, ανακάλυψα ότι μπορούσα να αναπνεύσω.

Σύρθηκα προς τα εμπρός, σαν μια τυφλή χωρίς το μπα-
στούνι της, με τα δάχτυλά μου να ψηλαφούν το δάπεδο ακρι-
βώς μπροστά μου προσπαθώντας να βρουν την επόμενη σει-
ρά από σκαλοπάτια. Θα πρέπει μάλλον να διέσχιζα τη βιβλι-
οθήκη με το τεράστιο χρωματιστό χαλί. Ένωθα το χαλί κάτω
από τα δάχτυλά μου, ένιωθα τις νάιλον ίνες του να λιώνουν
και να κατσαρώνουν από τη ζέστη και τις άκρες των δαχτύ-
λων μου να καίγονται. Ήμουν σαν εκείνο τον ήρωα στο βιβλίο
μυθολογίας του Άνταμ, τον Θησέα, που κρατούσε το μίτο της
Αριάδνης για να βγει από το λαβύρινθο· μόνο που ο δικός μου
μίτος ήταν ένα χαλί που έλιωνε.

Έφτασα ως το τέλος του χαλιού κι ένιωσα την ύφανση να
αλλάζει. Έπειτα, ψηλάφησα το πρώτο σκαλοπάτι.

Άρχισα να σκαρφαλώνω τις σκάλες που οδηγούσαν στον
δεύτερο όροφο, με τα χέρια και τα γόνατα, κρατώντας το πρό-
σωπό μου κάτω για να βρίσκω οξυγόνο.

Και όλη εκείνη την ώρα αρνιόμουν να πιστέψω μέσα μου
ότι κάτι τέτοιο *μπορούσε αληθινά να συμβαίνει*. Αυτό ήταν
ένα μέρος γεμάτο παιδιά με απαλά μαγουλάκια και τρεχαλη-
τά πάνω κάτω στις σκάλες και ολόκληρες σειρές από παιδικές
ζωγραφίες αναρτημένες στους τοίχους. Ήταν ένα μέρος όπου
υπήρχαν βιβλία με εικόνες για τα πολύ μικρά παιδιά και βιβλία
με κείμενο για τα μεγαλύτερα και εκπαιδευτικά παιχνίδια και
φρούτα κομμένα σε φέτες για την ώρα του κολατσιού.

Ήταν ένα ασφαλές μέρος.

Άλλο ένα σκαλοπάτι.

Παντού γύρω μου άκουγα κι ένιωθα να πέφτουν και να
θρυμματίζονται κομμάτια ολόκληρα από την παιδική ηλικία
του Άνταμ και της Τζένι.

Άλλο ένα σκαλοπάτι.

Ζαλιζόμουν κι ένιωθα δηλητηριασμένη από κάποια ουσία
μέσα σε εκείνο τον καπνό.

Άλλο ένα σκαλοπάτι.

Ήταν μια μάχη. Εγώ ενάντια σε αυτή την ολοζώντανη φωτιά που αγκομαχούσε κι ήθελε να σκοτώσει το παιδί μου.

Άλλο ένα σκαλοπάτι.

Ήξερα ότι δεν θα έφτανα ποτέ στον τρίτο όροφο· ότι η φωτιά θα με σκότωνε προτού φτάσω στην Τζένι.

Την ένιωσα στην κορυφή της σκάλας. Είχε κατορθώσει κι εκείνη να κατεβεί έναν όροφο.

Ήταν το μικρό μου κοριτσάκι κι εγώ ήμουν εκεί και όλα θα πήγαιναν καλά. Τώρα, όλα θα πήγαιναν καλά.

«Τζένι;»

Δεν μίλησε, δεν κινήθηκε καν, όμως το μουγκρητό της φωτιάς πλησίαζε όλο και πιο πολύ και δεν μπορούσα πια να αναπνεύσω.

Προσπάθησα να τη σηκώσω σαν να ήταν ακόμη μικρούλα, όμως ήταν πια πολύ βαριά για να τα καταφέρω.

Την έσυρα κάτω στα σκαλοπάτια, προσπαθώντας να χρησιμοποιώ το κορμί μου για να την προστατεύω από τη ζέστη και τον καπνό. Δεν θα σκεφτόμουν πόσο σοβαρά μπορεί να είχε τραυματιστεί. Όχι ακόμη. Όχι μέχρι να φτάναμε στη βάση της σκάλας. Όχι μέχρι να ήξερα πως είναι ασφαλής.

Σε φώναξα από μέσα μου, σιωπηλά, σαν να ήθελα να σε καλέσω τηλεπαθητικά να μας βοηθήσεις.

Κι έτσι όπως την έσερνα, σκαλοπάτι-σκαλοπάτι κάτω στις σκάλες, πασχίζοντας να την πάρω μακριά από το καυτό κύμα της θερμότητας και τις λυσσασμένες φλόγες και τον καπνό, σκέφτηκα την αγάπη. Κρατήθηκα από αυτή τη σκέψη. Κι ήταν μια σκέψη δροσερή και ξεκάθαρη και γαλήνια.

Ίσως και να υπήρχε τηλεπάθεια μεταξύ μας, επειδή εκείνη τη στιγμή θα πρέπει να βρισκόσουν στην προγραμματισμένη σου συνάντηση με τους υπεύθυνους του BBC για τη συνέχιση της σειράς σου με τίτλο *Εχθρικά Περιβάλλοντα*. Είχες κάνει γυρίσματα σε ζεστές και υγρές ζούγκλες και σε καυτές, άνυδρες

ερήμους και ήθελες οι επόμενες συνέχειες να είναι, αντίθετα, στις ανεξερεύνητες παγωμένες περιοχές της Ανταρκτικής. Ίσως, λοιπόν, να ήσουν τελικά εσύ που με βοήθησες να αντικρίσω μια απέραντη, σιωπηλή και λευκή έκταση αγάπης την ώρα που έσερνα την Τζένι κάτω στις σκάλες.

Όμως, προτού προλάβω να φτάσω μέχρι κάτω, κάτι με χτύπησε, με πέταξε προς τα εμπρός και όλα σκοτεινίασαν.

Τη στιγμή που έχανα τις αισθήσεις μου, σου μιλούσα.

Σου έλεγα: «Ένα αγέννητο μωρό δεν χρειάζεται καθόλου αέρα, το ήξερες;» Σκέφτηκα ότι μάλλον δεν θα το ήξερες. Όταν ήμουν έγκυος στην Τζένι, έψαξα και βρήκα όσο περισσότερες πληροφορίες μπορούσα, όμως εσύ ήσουν υπερβολικά ανυπόμονος για την άφιξη της ώστε να ασχοληθείς με το πρελούδιο. Κι έτσι δεν θα ξέρεις ότι το έμβρυο, που κολυμπά στο αμνιακό υγρό, δεν μπορεί να πάρει αναπνοή, γιατί θα πνιγεί. Δεν διαθέτει, όμως, ούτε προσωρινά βράγχια, ώστε να κολυμπά σαν ψάρι μέχρι να φτάσει η ώρα να γεννηθεί. Όχι, το μωρό παίρνει το οξυγόνο του από τον ομφάλιο λώρο που το συνδέει με τη μητέρα του. Ένωσα τότε σαν μια συσκευή παροχής οξυγόνου συνδεδεμένη σε έναν μικροσκοπικό, ατρόμητο δύτη.

Αλλά από τη στιγμή που γεννήθηκε, διακόπηκε η παροχή οξυγόνου και οι πνεύμονές της ήρθαν σε επαφή με το πρωτόγνωρο στοιχείο του αέρα. Υπήρξε μονάχα μία στιγμή σιωπής, μία κρίσιμη στιγμή στην άκρη του γκρεμού, σαν να στεκόταν στην άκρη της ζωής, προσπαθώντας να αποφασίσει. Τα παλιά χρόνια συνήθιζαν να δίνουν ένα ελαφρύ χαστούκι στα μωρά, ώστε να ακούσουν την κραυγή που μαρτυρούσε πως οι πνεύμονες είχαν γεμίσει αέρα. Στις μέρες μας, όμως, κοιτούν πολύ προσεκτικά για να δουν το ανεπαίσθητο ανασήκωμα του βρεφικού στήθους και αφουγκράζονται την ψιθυριστή αναπνοή –εισπνοή και εκπνοή–, ώστε να βεβαιωθούν πως η ζωή στο νέο περιβάλλον του αέρα έχει αρχίσει.

Κι έπειτα εγώ ξέσπασα σε κλάματα και εσύ ούρλιαξες από χαρά –στην κυριολεξία ούρλιαξες από χαρά– και κάποιος τσουλήσε έξω από το δωμάτιο το καροτσάκι με τα είδη πρώτης βοήθειας για νεογέννητα, αφού δεν υπήρχε πια ανάγκη να βρίσκεται εκεί. Ένας φυσιολογικός τοκετός. Ένα υγιές νεογνό. Για να ενωθεί με όλα τα δισεκατομμύρια των άλλων ανθρώπων πάνω στον πλανήτη που αναπνέουν, εισπνέουν και εκπνέουν, χωρίς καν να το σκέφτονται.

Την επόμενη μέρα, η αδερφή σου μου έστειλε μια ανθοδέσμη από τριαντάφυλλα στολισμένη γύρω-γύρω με γυψόφυλλο, που το λένε και «ανάσα του μωρού», αυτά τα μικρά λουλούδια που μοιάζουν με λευκές ψιχάλες. Αλλά η ανάσα ενός νεογέννητου μωρού είναι πιο λεπτεπίλεπτη κι από τα φυλλαράκια στο ρόδακα της πικραλίδας.

Μου είχες πει κάποτε ότι όταν κάποιος λιποθυμά, η αίσθηση που τον εγκαταλείπει τελευταία είναι η ακοή του.

Μες στο πυκνό σκοτάδι, μου φάνηκε πως άκουσα την Τζένη να παίρνει μια τέτοια ανεπαίσθητη ανάσα.